

Спасителят на евреите, който „народният съд“ осъди на 15 години затвор за антисемизъм

Написано от Христо Христов
Сряда, 10 Март 2021 17:51

На 10 март в България се отбелязва спасяването на българските евреи от смърт в нацистките лагери и почитаме жертвите на Холокоста.

Преди 77 години на този ден българското общество спира депортацията на 48 000 български евреи по искане на националсоциалистическия режим на Хитлер в Германия.

В тази акция – пример за солидарност и хуманизъм, която е без аналог в света (известен паралел с този акт може да бъде направен с Дания), участват различни обществени групи, граждани, ръководството на БПЦ, политици и цар Борис III.

Сайтът **desebg.com** припомня на този ден съдбата на един от спасителите на българските евреи – Димитър Пешев, подпредседател на 25-то Народно събрание.

Роденият в Кюстендил през 1894 г. бъдещ политик следва право в Софийския университет, но като повечето младежи прекъсва образованието си, за да участва като войник в редовете на българската армия по време на Първата световна война.

След края на войната завършва образованието си и работи като съдия в Пловдив и София, а по-късно и като прокурор.

Спасителят на евреите, който „народният съд“ осъди на 15 години затвор за антисемизъм

Написано от Христо Христов
Сряда, 10 Март 2021 17:51

Димитър Пешев влиза в политиката и е министър на правосъдието в първия кабинет на Георги Кьосеиванов (1935 – 1936 г.).

След това е избран (1938) за подпредседател на 25-то Народно събрание, като от 1940 г. отново е избран на този пост.

През март 1943 г. от делегация на свои съграждани от Кюстендил научава за тайната спогодба с нацистка Германия за депортирането на близо 50 000 евреи от старите предели на България.

По този повод Пешев инициира протестно писмо до тогавашния премиер Богдан Филов против депортацията, което е подписано от общо 43 народни представители.

Заради инициатива на 26 март е свален от поста на подпредседател на парламента, но дискутирането на тайния план за депортацията на българските евреи в Народното събрание, допринася за осъществяването му.

След 9 септември 1944 г. Димитър Пешев е един от обвинените и осъдените депутати от [„народния съд“](#).

През 1945 г. той е признат за виновен за „за фашистка дейност и антисемитизъм“ и е осъден на 15 години затвор.

След 13 месеца в комунистическия затвор след застъпничеството на евреи е освободен.

Тоталитарният комунистически режим не позволява през следващите четири десетилетия да се почита делото на истинските спасители на българските евреи, сред които е и Димитър Пешев, напуснал този свят през 1973 г. в забрава.

Написано от Христо Христов
Сряда, 10 Март 2021 17:51

Нещо повече, диктатурата на БКП стига до такава самозабрава, че пропагандира нагла лъжа – спасяването на евреите било дело на партията и на „великия“ ѝ ръководител „Янко“ – Тодор Живков.

Историята обаче се променя след краха на тоталитарната система. Димитър Пешев е признат за почетен гражданин на Израел, а делото му е почетено с дърво на негово име в Гората на праведниците в Ерусалим.

През 1997 г. получава посмъртно най-високия български орден „Стара планина“ и е удостоен е със званието „почетен гражданин на Кюстендил“.

По инициатива на българската делегация в ПАСЕ, в сградата на Съвета на Европа в Страсбург през поставен негов бюст – дар от Българското Народно събрание, а Международната фондация „Раул Валенберг“ изсича медал с неговия лик.

Негов паметник е открит в София през 2013 г. в градинката на църквата „Св. Георги“, а родната му къща в Кюстендил е превърната в музей.

